

اصول درک مطلب انگلیسی

تألیف:

دکتر مهدی کاروان

عضو هیأت علمی دانشکده مکانیک دانشگاه صنعتی اصفهان

دکتر مهدی حاجیان

دکتری مهندسی مکانیک دانشگاه صنعتی اصفهان

دکتر علیرضا حاجیان

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

امیر حسین الهی

عضو انجمن بین المللی بتن آمریکا (ACI)

مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی اصفهان

واحد صنعتی اصفهان

عنوان و نام پدیدآور	اصول درک مطلب انگلیسی / تألیف مهدی کاروان ... (و دیگران).
مشخصات نشر	اصفهان، جهاد دانشگاهی واحد صنعتی اصفهان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۸۸ص: مصور، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۵۷-۸۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	نویسندگان مهدی کاروان، مهدی حاجیان حسین آبادی، علیرضا حاجیان، امیرحسین الهی.
یادداشت	کتابنامه
موضوع	زبان انگلیسی — راهنمای آموزشی — فارسی زبانان
موضوع	English language--Study and Teaching-- Persian Speakers
موضوع	خواندن — استنباط: Reading comprehension
موضوع	زبان انگلیسی — انشاء و تمرین — راهنمای آموزشی
موضوع	English language--Composition and Exercises-- Study and Teaching
موضوع	زبان انگلیسی — آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی): English language—Examinations, questions, etc.
شناسه افزوده	کاروان، مهدی، ۱۳۵۵-
شناسه افزوده	جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی اصفهان
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۷ الف ۱۱۳۱ PE
رده‌بندی دی‌جی	فا ۴۷۸/۶
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۸۴۸۷۰

نام کتاب	اصول درک مطلب انگلیسی
تألیف	دکتر مهدی کاروان، مهدی حاجیان حسین آبادی، دکتر علیرضا حاجیان، امیرحسین الهی
ناشر	جهاد دانشگاهی واحد صنعتی اصفهان - مرکز انتشارات
نوبت چاپ	اول
تاریخ نشر	۱۳۹۷
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
تعداد صفحات	۲۸۸
لینوگرافی	کوثر
چاپ	سوره
صحافی	سلام
قیمت	۲۲۰۰۰۰ ریال
	«تغییر قیمت کتاب بدون اجازه کتبی ناشر، مجاز نمی‌باشد»

✓	صحت مطالب کتاب به عهده مؤلف بوده و ناشر مسئولیتی در این موضوع ندارد.
✓	حق چاپ برای ناشر محفوظ است، تکثیر این کتاب یا بخشی از آن به هر شکل، شرعاً و قانوناً ممنوع بوده و دارای پیگرد قانونی است.
✓	نشانی ناشر: اصفهان - دانشگاه صنعتی اصفهان - جهاد دانشگاهی - مرکز انتشارات: ۰۳۱-۳۳۹۱۲۷۱۱
	فروشگاه: ۰۳۱-۳۳۹۱۲۵۹۴
	دورنگار: ۰۳۱-۳۳۹۱۲۵۴۱
	نشانی الکترونیکی: sec.iut@acecr.ac.ir
	درگاه: www.jdiut.ac.ir
	درگاه: www.isba.ir

مراکز پخش:

- ۱- کتابفروشی جهاد دانشگاهی (اصفهان - دانشگاه صنعتی اصفهان - تلفن: ۰۳۱-۳۳۹۱۲۵۹۴)
 - ۲- نمایشگاه کتاب جهاد دانشگاهی (تهران - خیابان انقلاب اسلامی - بین خیابان فلسطین و چهارراه ولی عصر (عج) - جنب مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران - تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۷۶۲۶)
 - ۳- علم‌گستر سپاهان (اصفهان - خیابان سیدعلیخان - حدفاصل کوچه محمدآباد و خیابان پاسداران (باغ گلسته) پلاک ۱۰۸ - تلفن: ۰۳۱-۳۳۲۰۰۲۸۳)
 - ۴- کتابیران (تهران - خیابان لبافی‌نژاد - بین خیابان فروردین و اردیبهشت - پلاک ۲۲۸ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۴۰۹ - ۰۲۱-۶۶۴۱۴۴۷۴)
 - ۵- انتشارات سروش دانش (تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر جنوبی - خیابان روانمهر - کوچه درخشان پلاک ۴، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۷۳۰۳)
- شماره تماس برای خرید تلفنی کتاب از سراسر کشور: ۰۳۱-۳۳۹۱۲۵۹۴

هدف اصلی خواندن، درک مطلب آن است. خواندن بدون درک مطلب آن، مانند خوردن غذا بدون هضم آن است. درک مطلب هر زبانی بنابر تحقیقات فراوان نیازمند آموزش، تمرین و کسب اطلاعات نظام‌بندی شده (Systematic) است. لذا، درک مطلب یک فرآیند ذهنی، همیشگی و توسعه‌یافتنی و پیشرونده (Developmental process) است. خواندن و درک مطلب متون یعنی پیشرفت ذهن و فهم بهتری از خود، جهان هستی و علوم. بسیاری بر این امر اتفاق نظر دارند که درک مطلب تنها با خواندن لغاتی که به نحوی در کنار هم قرار گرفته‌اند ایجاد نمی‌گردد که این یکی از ماهیت‌ها یا بهتر بگوئیم که اکتفا به این موضوع یکی از چالش‌های مهم در درک مطلب است. این مسئله به این معنی است که شناخت لغات و حتی تسلط بر گرامر یک زبان برای فرآیندهای موفق درک مطلب کافی نیست. بنابر آنچه استنباط می‌گردد، درک مطلب خود نیازمند یک سری فرآیندهای ادراکی پیچیده ذهنی در کنار عوامل فیزیکی یعنی لغات و ساختار متون است. از این موارد می‌توان به سادگی به ماهیت برهم کنشی و آنی فرآیند درک مطلب پی برد. بنابراین، درک مطلب مؤثر و با راندمان یک متن بر طبق تحقیقات زیادی که صورت گرفته است نیازمند فرگیری استراتژی‌های خاص خود و دستورالعمل‌هایی است که به خواننده (Reader) در فهم بهتر متون هنگام خواندن آنها کمک به سزایی خواهد کرد.

موضوع مهمی که ارتباط بین توانمندی ذهنی خواننده متن و عوامل فیزیکی پیش رو (لغات و گرامر) را نشان می‌دهد وجود یک رابطه دو طرفه بین دانش قبلی خواننده در گرامر و لغات و توانمندی او در فهم متون مختلف است. همچنین، تجربه، دانش قبلی و پیش زمینه علمی خواننده عوامل تسریع‌کننده درک مطلب او است. از طرف دیگر، خواندن متون با درک مطلب مناسب آن به‌طور انکارناپذیری یک عامل مهم برای افزودن دامنه لغات، تسلط بر ساختارها و دستور زبان مورد نظر، ارائه خواندن روان و سریع متون و قدرت بصری ذهن (Visualization) است. در کنار این مفاهیم نکته مهم دیگر اما نحوه آموزش فرآیندهای

درک مطلب، استراتژی‌ها و راهکارها به یک خواننده است. به ویژه، در دهه‌های گذشته بسیاری از محققان به این امر اشاره داشته‌اند که در پشت صحنه درک مطلب متون، تجربه و تمرین در کنار دانش اولیه خواننده بر روی یک موضوع خاص شدیداً بر میزان درک مطلب شخص از یک متن تأثیرگذار است. این دانش اولیه شامل عواملی نظیر مفاهیم، وقایع، نظریه‌ها و اجسام و حتی اشخاص، جغرافیا و تاریخ و بسیاری از علوم دیگر است، حتی دانش عمومی شخص. در نقطه مقابل، فقدان دانش و اطلاعات بر روی موضوع مورد مطالعه و یا اطلاعات اشتباه که در ذهن جای گرفته‌اند اثر منفی بر روی فهم یک متن دارد.

نویسنده کتاب به‌طور مشخص بر این امر تأکید دارد که بدون بهره بردن از عوامل عنوان شده در قبل، اصولاً، فرآیند درک مطلب حتی با بهترین دستورالعمل‌ها و استراتژی‌های استاندارد به شکست محکوم است. به‌منظور یادآوری، عوامل مهم تأثیرگذار در فهم متن عبارت بود از: دامنه لغات، آشنایی با دستور زبان، و دانش اولیه در مورد موضوع متن. هدف اصلی این کتاب فعال‌سازی پیش‌زمینه‌های دانش و اطلاعات خواننده در ارتباط با استراتژی‌ها و راهکارهایی است که کمک به درک بهتر متون می‌کند. بنابراین، این کتاب به گسترش دانش عمومی و اطلاعات سه گانه فوق‌الذکر نمی‌پردازد، بلکه خواننده را در ایجاد ارتباط بین آنچه می‌داند و فهم بهتر متون کمک کرده که این مهم با ارائه ابزارهایی امکان‌پذیر می‌شود. این ابزارها، تکنیک‌ها و اصولی است که در این کتاب ارائه گردیده است.

نویسندگان کتاب، این فرصت را غنیمت شمرده، و تأکید می‌نمایند که خواندن متون، کتب و مقالات یکی از بهترین روش‌ها برای دستیابی به مهارت‌های درک مطلب بوده در حالی که به‌طور همزمان دایره لغات شخص و تسلط وی بر دستور زبان نیز بهبود می‌یابد. خواندن متون، باعث ماندگاری بهتر لغات نیز در ذهن نیز می‌گردد. تأکید دانشمندان و محققان ادبیات زبان بر روی فراگیری و کسب دانش و اطلاعات پیشین در مورد زمینه‌های مختلف مانند موضوعات علمی، عمومی، جامعه و زیستی و اثر آن بر فهم عمیق متونی که در آینده یک خواننده با آن مواجه می‌شود تیز قابل تأمل است. این نکته مهم حتی در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ میلادی نیز به‌طور مکرر بازگو شده به‌طوری که نمی‌توان آن را یک شیوه جدید نامید، اما این‌طور به نظر می‌رسد که در کشور ما به خصوص در مورد افراد با رشته‌های تخصصی غیر زبان کمتر مورد تأکید قرار گرفته

است. پیش زمینه اطلاعاتی و دانش ارتباط نزدیک و شگرف با فهم اطلاعات جدیدی است که خواننده در متون جدید می‌خواند. بسیاری از دانشمندان ادبی، این امر را جوهره درک مطلب می‌دانند. در واقع دانش و اطلاعات، این ابزار قدرتمند انسان‌ها، فقط یک موجودیت مستقل نیست، بلکه در ارتباط با فرآیندهای درک مطلب دارای ابعاد گوناگون است:

- ادراکی بودن فرآیند درک مطلب (Cognitive) که بدون فراگیری لغات و استراتژی‌ها منجر به کسب مهارت خواننده برای درک یک مطلب نمی‌شود.
- اثر متقابل استراتژی‌ها درک مطلب و میزان درک مطلب (تأثیر دو سویه این دو بر یکدیگر)

با تأمل بیشتر به این واقعیت می‌توان پی برد که راهکارهای جزئی‌تر ارائه شده در درک مطلب سریع و با راندمان متون زیرمجموعه همان دو عامل مذکور در بالا است. راهکارهایی که خواننده یک متن را برای نیل به یک درک مطلب سریع و با راندمان متون کمک می‌نماید. به عنوان مثال، مواد زیر از جمله استراتژی‌های درک مطلب در یک طبقه‌بندی دیگر است. هدف این کتاب پرداختن به این ضروریات است.

- پیش‌بینی متن و استنباط مقدم
- پرسش و پاسخ ذهن در حین خواندن
- تصویر ذهنی مطالب متن
- ارزیابی منطقی بین متن و آنچه استنباط شده

مطلب مهم دیگر که در این مبحث می‌توان اشاره‌ای به آن داشت، موضوع دامنه لغات است. تحقیقات نشان می‌دهند که یک شخص با زبان مادری یا یک نوآموز زبان تعداد متوسط لغات معادل ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ کلمه در سال فرا می‌گیرد. از سوی دیگر، مطالب و متونی که افراد با آن روبرو می‌شوند مملو از لغات پیچیده، دشوار و یا مهجور است. این تقابل، یک چالش برای درک مؤثر متون قلمداد می‌شود. منظور این است که سرعت یادگیری لغات کمتر از سرعت رویارویی با آنها در متون است. این موضوع موقعی بحرانی‌تر می‌گردد که مخاطب (خواننده)

حتی نیاز به تکرار و بازبینی لغات به منظور یادآوری نیز دارد. محققان روش‌هایی نظیر فراگیری لغات در خود متن را پیشنهاد داده‌اند، که ارتباط مستقیم نیز با مبحث فعلی این کتاب نیز دارد. با این وجود، راهکارهایی وجود دارد که خواننده را خیلی هم خلع سلاح نکرده و با آموزش روش‌هایی او را در پاسخگویی ادراکی و فهم دقیق‌تر متن یاری می‌کند. این راهکارها در این کتاب گنجانده شده است. به منظور فراگیری لغات نیز استراتژی‌های کلیدی وجود دارد که موضوع مطالب این کتاب نیست. اما چیزی که نمی‌توان انکار کرد توازن معقول و هماهنگ بین یادگیری لغات و اعمال اکثر فنون و مهارت‌های درک مطلب است.

تاکنون اما شاید خیلی از مخاطبین کتاب به‌طور پراکنده و یا بر اساس تجربیات خود راه‌هایی را برای درک متون انگلیسی تجربه کرده‌اند. با این وجود، در بیشتر مواقع، مخاطبین راهکارهای اصولی و نظام‌بندی شده را در کنار هم تجربه نکرده‌اند. به خصوص اینکه فراگیری استراتژی‌های درک مطلب ساده نیست و مهم‌تر از آن اینکه اعمال و اجرای همزمان آنها در حین مطالعه یک متن شاید پیچیده‌تر هم باشد. بسیاری از مخاطبین نیاز به توضیح و وجود یک دستورالعمل صریح و جامع برای حل مشکل خود در درک مطلب متون انگلیسی هستند. این امر باید به صورت خودآگاه، ناخودآگاه و با طبعی صورت گیرد، چرا که در غیر این صورت اصل تمرکز در خواندن متن دچار اشکال می‌شود. بدیهی است که کنترل و اعمال این تکنیک‌ها به قدرت تحلیل ذهنی، هوش و اتخاذ چندین فرآیند ادراکی ذهن بستگی دارد. بنابراین فراگیری و استفاده چندین تاکتیک و مهارت همزمان حین خواندن یک متن، حتی با دشواری دیگر شاخه‌های زبان یعنی لغات و گرامر قابل مقایسه نیست؛ هماهنگی و استفاده به موقع از مهارت‌ها بنابراین فراتر از وقوف به وجود و حتی تسلط به تک تک آنها است. موضوع چالشی دیگر برای بسیاری از مخاطبین این است که آنها هرگز نمی‌دانند چه راهکارها و نکاتی وجود دارد تا یک متن به‌طور مؤثر خوانده شده و استنباط گردد.